УДК 37(092)(460)“1899/1902”

Зайченко Н. І.
доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри
соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук
Національний університет “Чернігівський колегіум”
імені Т. Г. Шевченка
ORCID https://orcid.org/0000-0002-4961-4711

“СУСПІЛЬНА ХРОНІКА” АДОЛЬФО ПОСАДИ У ГАЗЕТІ “EL ESPAÑOL”

Визначний іспанський освітянин, соціолог, правознавець Адольфо Гонсалес Посада (Adolfo Gonzalez Posada y Biesca) (18.09.1860, Ов’єдо – 8.07.1944, Мадрид) у 1899 – 1902 роках вів окрему рубрику “Суспільна хроніка” у мадридській газеті “El Español”. У численних замітках знаним педагогом висвітлювалися актуальні суспільно-політичні й соціолого-педагогічні проблеми.

Про необхідність суспільної діяльності університетів у Іспанії Адольфо Посада зазначав у № 308 газети від 22 жовтня 1899 року [1]. Освітянин вважав, що університети мають стати “величними натхненниками народної культури” [1, с. 1], а їхня грандіозна цивілізаційна місія полягає у наближенні до народу та бідних класів.

Теперішню трансформацію університетів Адольфо Посада визначав як “найцікавішу з педагогічних революцій в історії” [1, с. 1]. На його погляд, ця університетська трансформація за характером – суспільна. Її проявами були розширення університетів та діяльність народних університетів у європейських країнах.

У замітці в № 525 газети “El Español” від 17 червня 1900 року [2] Адольфо Посада розмірковував стосовно цілей шкільних колоній відпочинку. Педагог указував, що такі освітні інституції були поширені у багатьох європейських державах (Німеччина, Австрія, Швейцарія, Данія, Франція, Італія та інші), кілька шкільних колоній відпочинку з’явилися і в Іспанії. Призначалися вони для оздоровлення й виховання бідних, хворих, знедолених дітей. Провідна ідея організації дитячих колоній – благодійна.

Адольфо Посада підкреслював: “<...> їхнє створення відкриває гарне поле для соціального впливу освіти, будучи прекрасним способом виконання невідкладного обов’язку допомагати безпорадним: шкільна колонія, добре спрямована, є чудовим засобом прийти до народу” [2, с. 1].

Про соціальне становище жіноцтва йшлося у “Суспільній хроніці” у № 223 від 29 липня 1899 року [3]. Адольфо Посада згадував про недавній Міжнародний жіночий конгрес у Лондоні, який зібрав понад 25 тисяч слухачів і слухачок. Освітянин наголошував, що важливими

напрямами роботи конгресу були жіноча освіта, присутність жінок в університетах, праця жінок у промисловості тощо.

Велика група заміток Адольфо Посади у “Суспільній хроніці” була присвячена питанням робітничого, трудового, соціального законодавства. Так, у публікації у № 345 від 27 листопада 1899 року [4] обстоювалася думка про важливість соціальних реформ у Іспанії. Адольфо Посада наголошував, що задля розроблення іспанського соціального законодавства необхідно спиратися не лише на приклад високо розвинених держав, але, зокрема, й сусідньої Португалії. Публіцист повідомляв про враження від книги “До індустрії” португальського політичного діяча Бернардіно Мачадо (Bernardino Machado), у якій з-поміж іншого обґрунтовувалися шляхи соціалізації промисловості.

Приклади імплементації соціального законодавства у Франції та Німеччині наприкінці XIX століття розглядалися Адольфо Посадою у замітці в № 889 газети від 10 червня 1901 року [5]. Основну увагу публіцист зосереджував на фактах упровадження пенсійних виплат для робітників у випадках втрати працездатності внаслідок хвороби чи каліцтва. Про соціальні заходи у випадках травмування на виробництві, введені в Італії, Голландії, Данії, повідомлялося Адольфо Посадою у “Суспільній хроніці” у № 713 від 13 січня 1901 року [6].

Подальші роздуми соціолога стосовно робітничого соціального законодавства були представлені у публікаціях у № 1284 від 3 липня [7], № 1347 від 4 вересня [8], № 1407 від 3 листопада 1902 року [9] та інших. Зокрема, Адольфо Посада здійснював аналіз деяких нововведень для робітників у Румунії, Австрії та Люксембурзі.

Не менш цікаві події “Суспільної хроніки” висвітлювалися і в багатьох інших випусках газети “El Español”. Про робітничі, соціальні, соціалістичні й наукові конгреси йшлося у № 481 від 24 квітня [10], № 681 від 20 листопада [11], № 701 від 10 грудня 1900 року [12], № 859 від 10 травня 1901 року [13] та інших. Зокрема, у № 481 від 24 квітня 1900 року [10] Адольфо Посада закликав іспанську освітянську спільноту долучитись до роботи міжнародних конгресів із навчання соціальних наук (30 липня – 5 серпня 1900 року) та соціального виховання (6–9 вересня 1900 року), організованих у межах Паризької Виставки.

У замітці в № 1071 від 9 грудня 1901 року [14] педагог повідомляв про діяльність освітніх інституцій – Школи політичних і соціальних наук та Інституту соціології у Брюсселі, інкорпорованих до Вільного Брюссельського університету, та участі бельгійського вченого містера Ернеста Сольве (Ernesto Solvay) у цьому.

Отже, у соціолого-педагогічному дискурсі Адольфо Посади межі XIX–XX століть “Суспільна хроніка” у мадридській газеті “El Español” заслуговує на особливу увагу. Поставлені у цій рубриці найзлободенніші епохальні питання – живе свідчення рішучої боротьби видатного освітянина за покращення умов суспільного життя,

особистого переживання за долю Іспанії та активної натхненної дії в ім’я рідного народу.

Список літератури

1. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Domingo 22 de octubre de 1899. № 308, año II. P. 1.
2. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Domingo 17 de junio de 1900. № 525, año III. P. 1.
3. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Sabado 29 de julio de 1899. № 223, año II. P. 1.
4. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Lunes 27 de noviembre de 1899. № 345, año II. P. 1.
5. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Lunes 10 de junio de 1901. № 889, año IV. P. 1.
6. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Domingo 13 de enero de 1901. № 713, año IV. P. 1.
7. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Jueves 3 de julio de 1902. № 1284, año V. P. 1.
8. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Jueves 4 de septiembre de 1902. № 1347, año V. P. 1.
9. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Lunes 3 de noviembre de 1902. № 1407, año V. P. 1.
10. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Martes 24 de abril de 1900. № 481, año III. P. 1.
11. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Martes 20 de noviembre de 1900. № 681, año III. P. 1.
12. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Lunes 10 de diciembre de 1900. № 701, año III. P. 1.
13. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Viernes 10 de mayo de 1901. № 859, año IV. P. 1.
14. Posada A. Cronica social. *El Español*. Madrid, Lunes 9 de diciembre de 1901. № 1071, año IV. P. 1.
15. Зайченко Н. І. Смисли освіти в іспанському регенераціоністському дискурсі 1898 – 1914 років: монографія. Київ: ФОП А. В. Ямчинський, 2020. 202 с.